

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

۱۱۷۱۲

دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی
گروه تربیت بدنی و علوم ورزشی
گرایش مدیریت ورزشی

مقایسه خود پنداره جانبازان ورزشکار و غیر ورزشکار استان خراسان شمالی

از:

هادی باقری

استاد راهنما

دکتر حسین پورسلطانی زرنندی

استاد مشاور

رضا اندام

۱۳۸۸/۶/۱۱

مجموعه اطلاعات بزرگ علمی بزرگ
تسلیت بزرگ

مهر ماه ۱۳۸۷

۱۱۶۱۱۲

تقدیم به: مادرم و روح پدرم

به پاس همه نیکی‌ها و زحماتشان

و

تقدیم به:

همسرم که همیشه و در همه حال یار و یاورم بوده
و هست

تقدیر و تشکر

از راهنمایی و مساعدت عزیزانی که بدون وجود آنها نگارش چنین پژوهشی امکان نداشت مراتب تشکر و قدرانی را نموده و بر خود واجب می دانم از زحمات آنان صمیمانه سپاسگذاری نمایم.

-از جناب آقای دکتر حسین پور سلطانی که با راهنمایی های ارزنده خویش در انجام این کار مرا یاری نمودند صمیمانه قدردانی میکنم.

-از همکاری جناب آقای دکتر رضا اندام که مشاوره این کار را بر عهده داشتند.

- از معاونت محترم فرهنگی بنیاد شهید و امور ایثارگران استان خراسان شمالی جناب آقای رضایی به خاطر همکاری صمیمانه شان تشکر و قدر دانی می نمایم.

- از برادر ارجمندم آقای عباس باقری و نیز خانواده ام به پاس همه ایثارشان تشکر می کنم

-از دایی عزیزم جناب آقای مسلم اربابی و خانواده گرامیش به پاس همه زحماتشان تشکر می کنم.

-از دوستان عزیزم آقایان تقی یعقوبی، ابولفضل طالبی، مجتبی حسین زاد، داوود خدابنده، مجید لاروبی ،

علی کمالی ،حسینعلی صفری قاسم مهرابی ،صادق رفیعی، سجاد ابراهیم پور، مالک آزادان سید حسین

حسینی مهر، به خاطر همکاری و همراهی با اینجانب تشکر می کنم.

فهرست مطالب

خ	چکیده فارسی
د	چکیده انگلیسی
چ	فهرست جدول ها
ح	فهرست نمودارها
ح	فهرست پیوست ها

فصل اول

۲	۱-۱- مقدمه
۳	۲-۱- بیان مسأله
۴	۳-۱- اهمیت و ضرورت تحقیق
۶	۴-۱- اهداف تحقیق
۶	۱-۴-۱- هدف کلی
۶	۲-۴-۱- اهداف اختصاصی
۷	۵-۱- فرضیه های تحقیق
۷	۶-۱- محدودیت های تحقیق
۷	۱-۶-۱- محدودیت های در اختیار محقق
۷	۲-۶-۱- محدودیت های غیر قابل کنترل
۷	۷-۱- تعریف واژه ها و اصطلاحات تحقیق

فصل دوم

- ۱-۲- مقدمه ۱۰
- ۲-۲- تعریف شخصیت ۱۰
- ۳-۲- مفهوم خویشتن ۱۲
- ۴-۲- خود پنداره ۱۳
- ۵-۲- دیدگاه تکوین شخصیت راجرز ۱۶
- ۶-۲- خود پنداره و چگونگی شکل گیری آن ۱۷
- ۷-۲- اجزاء مفهوم خود ۱۹
- ۸-۲- عزت نفس و ارتباط آن با خود پنداره ۲۲
- ۹-۲- خودپنداره و نقش فعالیت های بدنی و ورزشی ۲۲
- ۱۰-۲- تعریف جانباز ۲۷
- ۱۱-۲- معلولیت ۲۷
- ۱۲-۲- طبقه بندی جانبازان با توجه به نوع و ماهیت اختلال ۲۹
- ۱۳-۲- علل ایجاد مشکل در جانباز ۲۹
- ۱۴-۲- فهرستی از مشکلات کلی جانبازی ۲۹
- ۱۵-۲- اهمیت خود پنداره در جانبازان ۳۰
- ۱۶-۲- مروری بر ادبیات تحقیق ۳۳
- ۱-۱۷-۲- تحقیقات خارج از کشور ۳۳
- ۲-۱۷-۲- تحقیقات داخل کشور ۴۴
- ۱۸-۲- خلاصه ۴۹

فصل سوم

- ۱-۳- مقدمه ۵۱
- ۲-۳- جامعه آماری و گزینش نمونه ۵۱
- ۳-۳- ابزار گرد آوری اطلاعات ۵۱
- ۴-۳- روش اجرای آزمون ۵۲
- ۵-۳- متغیر های تحقیق ۵۳
- ۶-۳- روش آماری ۵۴

فصل چهارم

- ۱-۴- مقدمه ۵۶
- ۲-۴- توصیف ویژگی های آزمودنی ها ۵۶
- ۳-۴- تجزیه و تحلیل فرضیه های تحقیق ۶۳

فصل پنجم

- ۱-۵- مقدمه ۶۸
- ۲-۵- خلاصه تحقیق ۶۸
- ۳-۵- یافته های تحقیق ۶۹
- ۴-۵- بحث و بررسی ۶۹
- ۵-۵- پیشنهاد های تحقیق ۷۴
- ۱-۵-۵- پیشنهاد های کاربردی ۷۴
- ۲-۵-۵- پیشنهاد های پژوهشی ۷۵
- منابع ۷۶
- پیوستها ۸۴

فهرست جدول ها

- جدول ۱-۲، خلاصه تحقیقات داخلی و خارجی..... ۴۷
- جدول ۱-۴، توزیع فراوانی نمونه تحقیق..... ۵۶
- جدول ۲-۴، توزیع فراوانی وضعیت تحصیلی..... ۵۷
- جدول ۳-۴، توزیع فراوانی وضعیت تاهل..... ۵۸
- جدول ۴-۴، توزیع فراوانی نوع معلولیت..... ۵۹
- جدول ۵-۴، توزیع فراوانی وضعیت اشتغال..... ۶۰
- جدول ۶-۴، توزیع فراوانی وضعیت نوع شغل..... ۶۰
- جدول ۷-۴، توزیع فراوانی درصد جانبازی..... ۶۱
- جدول ۸-۴، توزیع فراوانی درصدی نوع ورزش..... ۶۱
- جدول ۹-۴، توزیع فراوانی سابقه فعالیت ورزشی..... ۶۲
- جدول ۱۰-۴، فراوانیهای مشاهده شده خود پنداره جانبازان ورزشکار و غیر ورزشکار..... ۶۳
- جدول ۱۱-۴، محاسبات آماری داده های مربوط به فرضیه اول بین خود پنداره جانبازان ورزشکار و غیر ورزشکار تفاوت معنی داری وجود دارد..... ۶۳
- جدول ۱۲-۴، فراوانیهای مشاهده شده جانبازان ورزشکار رشته های تیمی و انفرادی..... ۶۴
- جدول ۱۳-۴، محاسبات آماری داده های مربوط به فرضیه دوم بین خود پنداره جانبازان ورزشکار رشته های تیمی و انفرادی تفاوت معنی داری وجود دارد..... ۶۴
- جدول ۱۴-۴، فراوانی مشاهده شده خود پنداره و مدت شرکت در فعالیتهای ورزشی جانبازان ورزشکار..... ۶۵
- جدول ۱۵-۴، محاسبات آماری داده های مربوط به زیر فرض سوم بین خود پنداره جانبازان ورزشکار براساس سابقه فعالیت ورزشی معنی داری وجود دارد..... ۶۵
- جدول ۱۶-۴، فراوانی مشاهده شده خود پنداره و وضعیت تاهل جانبازان ورزشکار..... ۶۶

جدول ۴-۱۷، محاسبات آماری داده های مربوط به فرضیه چهارم بین خود پنداره جانبازان ورزشکار براساس وضعیت تأهل

تفاوت معنی داری وجود دارد..... ۶۶.....

فهرست نمودارها

- نمودار ۲-۱ خودپنداره عمومی و سطوح مختلف آن..... ۱۵.....
- نمودار ۴-۱، توزیع فراوانی درصدی سطح تحصیلات..... ۵۷.....
- نمودار ۴-۲، توزیع فراوانی درصدی وضعیت تأهل..... ۵۸.....
- نمودار ۴-۳، توزیع فراوانی درصدی نوع معلولیت..... ۵۹.....
- نمودار ۴-۴، توزیع فراوانی درصدی نوع شغل..... ۶۰.....
- نمودار ۴-۸، توزیع فراوانی سابقه فعالیت ورزشی..... ۶۲.....

فهرست پیوسته ها

- پرسشنامه الف..... ۸۴.....
- پرسشنامه ب..... ۸۵.....
- پرسشنامه ج..... ۸۶.....
- صورت جلسه دفاع از پایان نامه..... ۸۷.....

مقایسه خودپنداره جانبازان ورزشکار و غیر ورزشکار استان خراسان شمالی

هادی باقری

هدف پژوهش حاضر، "مقایسه خود پنداره جانبازان ورزشکار* و غیرورزشکار استان خراسان شمالی" است. جامعه آماری تحقیق حاضر را کلیه جانبازان ورزشکار و غیر ورزشکار استان خراسان شمالی تشکیل می دهند که مجموعاً ۶۲۸۰ نفر بودند. بر اساس جدول مورگان تعداد ۱۹۳ جانباز ورزشکار و ۱۹۳ جانباز غیر ورزشکار به روش نمونه گیری در دسترس به عنوان نمونه آماری انتخاب شدند. ابزار اندازه گیری، پرسشنامه خود پنداره کارل راجرز بود که شامل دو فرم الف و ب می باشد. که ضریب همبستگی برای گروه ورزشکار ۰/۷۵ و برای گروه غیر ورزشکار ۰/۷۱ بدست آمده است. روایی صوری و محتوایی آن توسط ۱۴ نفر از اساتید صاحب نظر، بررسی شد. برای تجزیه و تحلیل اطلاعات، آزمونهای مجذور کای و آزمونهای تعقیبی کرامر و فی در سطح معنی داری ۰/۰۵ $p \leq$ به کار گرفته شد.

نتایج نشان داد که بین خود پنداره جانبازان ورزشکار و غیر ورزشکار تفاوت معنی داری وجود دارد. ($p=۰/۰۰۱$)
 $\chi^2=۹۲/۹۳۴$ از طرف دیگر بین خود پنداره جانبازان ورزشکار رشته های تیمی و انفرادی تفاوت معنی داری مشاهده نشد
 $(\chi^2=۱/۰۶۱, p>۰/۰۵)$ بین خود پنداره جانبازان ورزشکار براساس سابقه فعالیت ورزشی تفاوت معنی داری مشاهده شد
 $(\chi^2=۸/۸۹۹, p=۰/۰۳۱)$. همچنین بین خود پنداره جانبازان ورزشکار بر اساس وضعیت تأهل تفاوت معنی داری مشاهده شد.
 $(\chi^2=۱۲/۶۴۷, p=۰/۰۰۵)$.

می توان چنین نتیجه گیری کرد که ورزش و فعالیت بدنی می تواند به عنوان یکی از عوامل در ارتقاء خود پنداره مورد توجه قرار گیرد. در مجموع یافته های این تحقیق نشان داد که بین فعالیت های ورزشی و خودپنداره رابطه معنی داری وجود دارد که این امر می تواند مورد توجه مربیان، ورزشکاران و مسئولین و دست اندر کاران ورزش بنیاد شهید و امور ایثارگران قرار گیرد و جهت ارتقاء خودپنداره جانبازان، از فعالیت های ورزشی بعنوان یک عامل سازنده استفاده شود.

واژه های کلیدی: خود پنداره، ورزشکار، غیر ورزشکار، جانباز

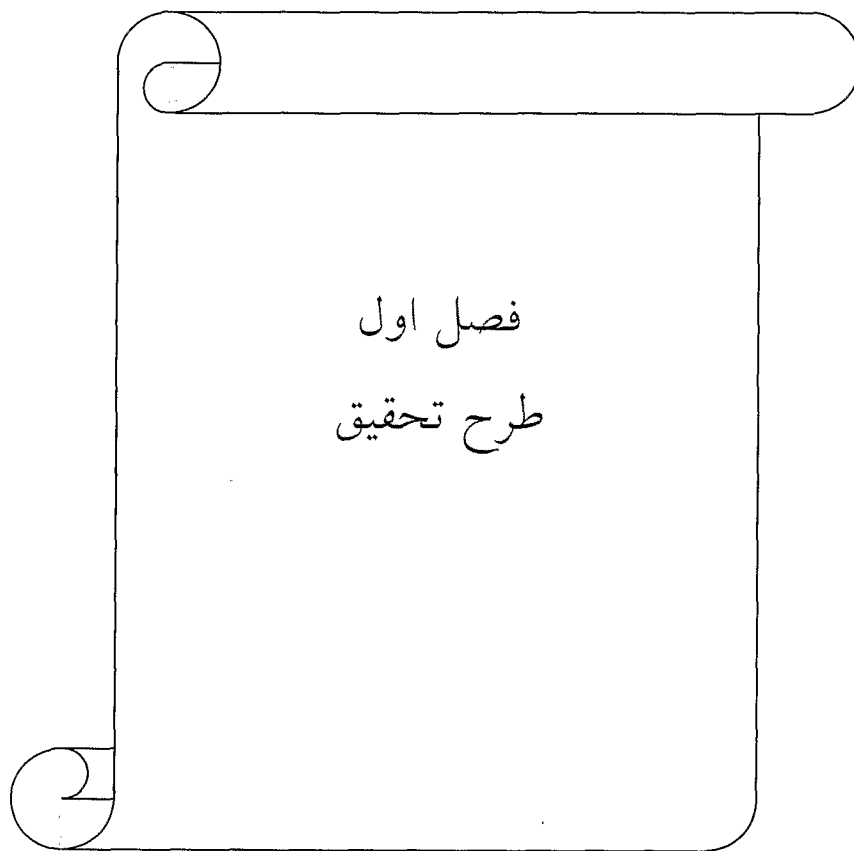
Abstract

The comparison of self- concept between athletic and *non* athletic veterans in North khorasan province.

Hadi bagheri

The purpose of this study was to compare athlete and non-athlete veterans self concept in North khorasan province. The statistical population of research was all of the athletic and non athletic veterans in North of khorasan province. The subjects were 386 athletic and non athletic veterans of North Khorasan. Subjects were selected through available sampling. Measurement instrument was Karl Rogers self concept questionnaire that includes A and B forms. The correlation between two forms for athletic groups was chi square and post hoc phi and Cramer V test in significant level of $p \leq 0.05$. The result showed that between athletic and non athletic self concept veterans self – concept was a significant **difference** ($\chi^2 = 92.934, p=0/001$). Also the result showed that there was not a significant difference between single and grouping sport athlete veterans self concept ($\chi^2 = 1.061, p > 0.05$). The result showed that there was not a significant difference between married athletic and participation duration in sport activity. In short, it can be concluded that sport and physical activities can play a role in the improvement of the self- concept but there are not only factors that improve it.

Key words: self –concept , athletic , non athletic , veteran

فصل اول
طرح تحقیق

۱-۱- مقدمه

قرنی را که پشت سر گذاشتیم سراسر با تحوّل و دگرگونی همراه بود. در ایران، با پیروزی انقلاب اسلامی و بروز جنگ تحمیلی جانبازان زیادی با انواع آسیب های جسمی و روانی بر جای ماندند. آسیب دیدگی در حین نبرد از دیر باز برای تمامی ملتها مسأله مهمی تلقی می شده است. افراد جانباز با بروز ضایعه در وجودشان و بروز نشانه های ضعف جسمانی، دچار تزلزل در اتکای بر خویشان گردیده و احساس نیاز به دیگران و وابستگی به غیر در آن ها ظاهر شده و به مرور قوت می یابد. کاهش اعتماد به نفس، شخصیت گرایی منفی، در برخی موارد احساس بی کفایتی و سربار بودن، حد اقل توانایی های باقی مانده در فرد جانباز را تحت الشعاع قرار داده و در او احساس اندوه و ابهام ظاهر می شود [۲۶].

«دیشمن و دادول»^۱ در تحقیقی نشان دادند که ارتباط مثبتی بین آمادگی بدنی و خودپنداره مردان و زنان در دوران بزرگسالی وجود دارد. همچنین توکر^۲ (۱۹۸۲) نشان داد که خودپنداره و عزت نفس مردان سالخورده که در تمرینات با وزنه شرکت کرده بودند، افزایش یافته بود. کروتی^۳ (۱۹۸۰) در بررسی تأثیر فعالیت های بدنی بر روی ساختار های روانی مختلف در دانشجویان نشان داد که تفاوت معنی داری بین دانشجویانی که در برنامه های تمرینات بدنی شرکت می کردند با گروه گواه از لحاظ خودپنداره بدنی وجود دارد [۷۹، ۵۷، ۴۰].

یافته ها نشان می دهد که ورزش با بهبود شرایط روانی از جمله حالت های احساسی و خود شناسی ارتباط نزدیک دارد و تمرینات بدنی وسیله ای مناسب برای دستیابی به شرایط مناسب ذهنی و روانی است [۱۳].

به عقیده «راجرز»^۴ شخص به دلیل نیاز به توجه مثبت، به ارزیابی های دیگران توجه می کند. این نیاز نیرومند در شخص موجب می شود تا وی در قضاوت هایش در مورد ارزشیابی خود، به ارزیابی های سایرین زیادتر توجه کند. از نظر راجرز فردی که از خودپنداره قوی و مثبت برخوردار است در مقایسه با فردی که خودپنداره ضعیف دارد، نظرهای کاملاً متفاوتی نسبت به جهان خواهند داشت. در همه ما تصویری در باره این که چگونه آدمی می خواهیم بشویم وجود دارد. هرچه «خویشان آرمانی»^۵ به «خویشان واقعی»^۶ نزدیک تر باشد فرد راضی و خشنود تر خواهد بود [۱۶].

1-Dishman&Dodwell

2-Krotee

3-Tucke

4-Rogers

5-Idealized self

6-Real self

با توجه به اهمیت ورزش برای جامعه ایثارگری ایران و استفاده از ورزش و حرکت بعنوان یک عامل برای کمک به درمان، نوتوانی و بهبود جانبازان، محقق نیز سعی دارد تا با اجرای این تحقیق بتواند جایگاه ورزش را در جهت رفع یکی از معضلات روانی جانبازان با عنوان خودپنداره منفی^۱ مورد بررسی قرار دهد.

۱-۲- بیان مسأله:

وجود انسان از جنبه های مختلفی تشکیل شده است. دریک تقسیم بندی کلی می توان انسان را از یک بعد ظاهری «آشکار» و یک بعد غیر ظاهری «پنهان» بررسی نمود [۸]. اما شاید بررسی هر دو بعد در یک زمان و شرایط به مراتب دشوارتر و پیچیده تر از مطالعه هر کدام به تنهایی باشد. در مساله تعامل تن و روان با دو واژه شخصیت و خویشتن مواجه می شویم. به طور کلی شخصیت بیانگر آن دسته از خصوصیات فرد است که وی را از سایرین متمایز و منحصر به فرد می کند و هم شامل خصوصیات است که بین همه انسان ها مشترک است [۱۳]. در نظر روان شناسان، خویشتن نیز بیشتر یک ساختار مفهومی دارد تا یک ساختار فیزیکی که می توان آن را از دو جنبه مورد بررسی قرار داد [۳].

الف) خویشتن به عنوان یک سیستم تصمیم گیرنده مرکزی (یک نقطه مرجع مرکزی) جهت ارزیابی جدید و هدایت رفتار (ب) خودپنداره که ارزیابی فرد از خویشتن است. این ارزیابی ناشی از ارزیابی های ذهنی است که معمولاً از ویژگی های رفتاری خود بعمل می آوریم در نتیجه خودپنداره ممکن است مثبت یا منفی باشد.

تصویری که فرد جانباز از خود دارد و آگاهی که نسبت به خود دارد در شکل گیری خودآگاهی تأثیر مهمی دارد. بعد از خودآگاهی و شناخت تصویر ذهنی از خود، حال یا فرد جانباز نسبت به خود احساس مطلوبی دارد که در این صورت فرد دارای حرمت ذات و احترام و ارزش نسبت به خود است و فرد جانباز معلولیت خود را تنها یک محدودیت می داند و یا احساس حقارت و نامطلوبی نسبت به خود دارد که در این صورت فرد جانباز معلولیتش را یک نقص جدی دانسته و از انظار مخفی می کند [۱۸].

تحقیقات نشان داده از جمله عواملی که می تواند تأثیر مثبتی بر روی خودآگاهی افراد داشته باشد، تمرینات بدنی منظم می باشد. شاولسون، هوبنر استانتون^۱ (۱۹۷۶) خودپنداره را به عنوان ادراک فرد از خود که از طریق تجربه و تفسیر اوازمحیطش شکل می گیرد، تعریف نموده و بیان کرده اند که خودپنداره ممکن است تحت تأثیر برنامه های مداخله ای چون ورزش، تمرینات بدنی یا برنامه های کاهش وزن قراربگیرد [۱۸].

بر اساس توضیحات فوق و با توجه به اهمیت خودپنداره در جانبازان محقق سعی دارد، (برای مشخص کردن نقش ورزش بر روان افراد) اولاً به مقایسه خودپنداره در بین ورزشکاران و غیر ورزشکاران جانباز پردازد و ثانیاً این موضوع را در بین ورزشکاران رشته های تیمی و انفرادی نیز تحلیل نماید و نیز به مقایسه خودپنداره جانبازان ورزشکار بر اساس سابقه ورزشی و وضعیت تأهل آنان در استان خراسان شمالی پردازد.

۱-۳- اهمیت و ضرورت تحقق

تغییرات جسمی در افراد جانباز سبب می شود که در خودپنداره آن ها و در تصویر ذهنی آن ها نسبت به جسم خویش تغییراتی بوجود آید که نوع و شدت واکنش در این جانبازان متفاوت است. اختلال در خودپنداره زمانی پیش خواهد آمد که فردی که دچار صدمات جسمی گشته است، نتواند با تغییرات بوجود آمده و وضع جدید خود سازگاری کند و اختلالات در تصویر ذهنی از جسم خویش می تواند افراد را از نظر روحی تحت تأثیر قرار دهد [۵].

«کاپلان»^۲ معتقد است، بحران به دو شکل افراد را مورد تهاجم قرار می دهد، یکی بحران ناشی از رشد و تکامل که در مراحل مختلف حیات بر «من»^۳ وارد می شود (بحران رشد)، دوم بحران هایی که در اثر قرار گرفتن فرد در یک موقعیت خاص بوجود می آید. بر اساس نظر کاپلان هرگونه تغییری در فرد می تواند بحران زا باشد [۷]. بر طبق نظر راپورت^۴، هرگاه یک نیاز غریزی و یا حس تمامیت فرد مورد تهدید قرار گیرد، «من» دچار اضطراب می گردد. انسان از بدو تولد با تغییرات جسمانی روبرو است، اما هنگامی که افراد در شرایطی فوق العاده بطور جدی مورد تهدید، از دست دادن عضوی از بدن و یا تغییرات جسمانی مشهود، در جهت ناتوان شدن و معلولیت قرار می گیرند دچار بحران گشته و سخت بر آشفته می شوند.

1-Shavelson& Hobner&stantoon

2-Ruport

3-Ego

4-Ruport

تغییرات جسمانی یا معلولیت ها، تحت شرایط مختلف ایجاد می شوند. که از آن جمله می توان به زخم های ناشی از جنگ و حادثه نامطلوب و غیر منتظره ای اشاره کرد که اغلب اوقات باعث ایجاد ضرب و جرح و یا مرگ و میر می گردد. جراحات وارده ممکن است شخص را برای همیشه از فعالیت و کار محروم کند و مجبور سازد تا بقیه عمر خویش را در گوشه ای بر صندلی چرخدار بگذارد. هر ساله تعداد زیادی از انسان ها بر اثر حوادث ناشی از کار و صنعت در محیط کار خود دچار حوادثی می شوند و نیز حفظ شرافت ملی و انجام وظیفه پایداری در مقابل دشمن در جهت حمایت از حقوق اجتماعی همیشه سبب جنگ هایی می گردد که در دوران کنونی هر سال میلیون ها نفر را از گردونه جوانان سالم و سازنده به دایره معلولین از کار افتاده فرستاده و اجتماع مجبور به نگهداری آن ها می شود.

معلولیت، فرد را دچار کمبودهایی می کند که حداقل در بدو امر احساس کوچک بودن را در فرد بوجود می آورد و این احساس توأم با رنج، درد، غم و عدم تعادل روانی است. جانباز در پاسخ به احساس کوچک بودن، که نسبت به دیگران، خود واقعی، جسم قبلی و تصور از خود در او پیدا شده است، رفتارهای متضاد و متناقض ابراز می دارد [۶]. استرس های بیش از حد و فکر کردن در مورد تغییرات حاصل در جسم خود اینکه چگونه می تواند حداقل کارهای شخصی خود را انجام دهد گاهی چنان تأثیری بر او می گذارد تا آنجا که به فکر خود کشی می افتد [۶].

افراد جانباز با هر نوع و درصدی از جانبازی ناخواسته گریبانگیر نوعی از سبک زندگی می شوند که شاید بتوان آن را سبک زندگی غیر فعال^۱ نام گذاشت. عدم تحرک نه تنها اثرات منفی زیادی روی توانایی و کارایی بدن دارد، بلکه روح و روان انسان ها را نیز دچار مشکل می سازد. در بعد جسمی می توان به کاهش توانایی های جسمانی و در بعد روحی و روانی می توان به اضطراب، افسردگی، عدم اعتماد به نفس و داشتن تصویر منفی که فرد از خود و توانایی هایش دارد اشاره کرد [۳].

روانشناسان اکنون به خوبی می دانند که روان انسان مستقیماً تحت تأثیر شرایط بدنی و جسمانی او است و متقابلاً جسم انسان و اعمال اندام ها تحت تأثیر فضای روانی و ذهنی است [۱۳].

تحقیق حاضر یکی از ویژگی های روانی، خودپنداره افراد جانباز را مورد توجه قرار می دهد. که در خودآگاهی تأثیر مهمی دارد. برداشت افراد جانباز از خود بر تکامل شخصیتی آن ها مؤثر است. با توجه به مشکلات روانی ناشی از خودپنداره منفی جانبازان، لزوم انجام چنین تحقیقی قوت می یابد.

هم چنین بر اساس گزارش سازمان بهداشت جهانی^۱، حدود ۱۰٪ افراد در هر کشوری با یک نقص جسمی، روانی و حساسی بدنیا می آیند و یا بدلائل متعددی از قبیل بیماری ها، حوادث بلایای طبیعی و جنگ ها به آن مبتلا می شوند. (با حفظ تمامی ارزش های جانبازان گرانقدر) بررسی مسایل روحی و روانی جانبازان که جزئی از افراد جامعه هستند امری اجتناب ناپذیر است [۳].

جانبازان باید از نگرشی مثبت به خود و محیط اطراف و انگیزه های غنی برای تلاش برخوردار باشند. زیرا مسأله خودپنداره از اساسی ترین عوامل در رشد مطلوب شخصیت فرد است [۶].

انسان ها با توانایی های خود، احساس قابلیت و اعتماد به نفس می کنند و چنین نگرشی نسبت به خود، آنان را نسبت به آینده امیدوار می کند. لذا به نظر می رسد قبل از تعامل و ارتباط با دیگران و حوادث محیطی، در ابتدا، هیچ چیز به اندازه شناخت خود و آگاهی از جنبه های وجودی خویش مهم و با اهمیت نباشد. از طرفی به نظر می رسد که تن و روان ارتباط قوی با یکدیگر دارند و نوع و بینش و دیدگاه انسان نسبت به خویشتن واقعی، متأثر از ابعاد و قابلیت های بدنی باشد. بنابراین احساس موفقیت باطنی در انجام امور زندگی (شغلی، تحصیلی و اجتماعی) می تواند در سایر زمینه ها از جمله محیط ورزشی و تمرین که انسان توانایی های جسمانی خود را در بوته آزمایش می گذارد به دست آید. لذا داشتن چنین دیدگاهی می تواند اهمیت پرداختن به خودپنداره را روشن نماید. زیرا خودپنداره نه تنها شامل موفقیت روانی و بدنی است بلکه معنی و مفهوم اجتماعی برای فرد و متقابلاً برای جامعه دارد [۴۰].

۱-۴- اهداف تحقیق

۱-۴-۱- هدف کلی: هدف کلی این تحقیق مقایسه خودپنداره جانبازان ورزشکار و غیر ورزشکار استان خراسان شمالی است.

۱-۴-۲- اهداف اختصاصی

- ۱) مقایسه خودپنداره جانبازان ورزشکار و غیر ورزشکار
- ۲) مقایسه خودپنداره جانبازان ورزشکار رشته های تیمی و انفرادی
- ۳) مقایسه خودپنداره جانبازان ورزشکار بر اساس سابقه فعالیت ورزشی
- ۴) مقایسه خودپنداره جانبازان ورزشکار بر اساس وضعیت تأهل

۱-۵- فرضیه های تحقیق

- ۱) بین خودپنداره جانبازان ورزشکار و غیر ورزشکار تفاوت معنی داری وجود دارد.
- ۲) بین خودپنداره جانبازان ورزشکار رشته های تیمی و انفرادی تفاوت معنی داری وجود دارد.
- ۳) بین خودپنداره جانبازان ورزشکار براساس سابقه فعالیت ورزشی تفاوت معنی داری وجود دارد.
- ۴) بین خودپنداره جانبازان ورزشکار براساس وضعیت تأهل تفاوت معنی داری وجود دارد.

۱-۹- محدودیتهای تحقیق

۱-۹-۱- محدودیت های در اختیار محقق

۱- جامعه آماری را فقط مردان تشکیل می دهند.

۱-۹-۲- محدودیتهایی غیر قابل کنترل

۱- میزان صراحت و دقت آزمودنی ها در پاسخ به سوالات پرسشنامه

۲- عدم آگاهی از وضعیت های اجتماعی- اقتصادی آزمودنی ها

۱-۱۰- تعریف واژه ها

خودپنداره^۱: ارزیابی فرد از خود، نظر فرد نسبت به خود یا شخصیت خویش، نظر به اینکه خود را بپذیرد یا رد کند،

آگاهی فرد از هویت خویش بعنوان یک شخص، خودپنداره فرد را تشکیل می دهد [۷].

خودپنداره مثبت^۲: فردی که در آزمون خودپنداره کارل راجرز نمره پایین تر از ۷ بگیرد.

خودپنداره منفی^۳: فردی که در آزمون خودپنداره کارل راجرز نمره بالاتر از ۷ بگیرد.

مفهوم خود: تعبیری دیگر از خودپنداره است [۶].

1-Self concept

2-Positive self concept

3-Negative self concept

خویشتن^۱: خویشتن به چیزی گفته می شود که متعلق و منحصر به یک فرد است و خود و تمامی مسایل و پویش های شخصی مهم فرد و خلاصه همه جنبه هایی که موجب یکتایی شخص می شود را در برمی گیرد[۱].

معلولیت: بر اساس تعریف سازمان بهداشت جهانی (۱۹۸۱) معلولیت ایجاد اختلال در رابطه بین فرد و محیط است. به بیان دیگر، معلولیت مجموعه ای از عوامل جسمی، ذهنی، اجتماعی و یا ترکیبی از آن ها است که به نحوی در زندگی شخص اثر سوء برجای گذارده و مانع زندگی وی بصورت طبیعی می گردد.

جانباز^۲: هر فردی که در اثر مقاومت و یا جنگ با دشمنان اسلام و حمایت از انقلاب اسلامی دچار صدماتی شود که اختلال در عملکرد ارگانیک پیدا کند، جانباز نام دارد[۶].

جانباز ورزشکار: در تحقیق حاضر منظور محقق از جانباز ورزشکار کسی است که در سال ۱۳۸۷ عضو تیم منتخب جانبازان استان خراسان شمالی بوده و هفته ای سه جلسه زیر نظر امور تربیت بدنی بنیاد شهید و امور ایثارگران تمرین می کند.

جانباز غیر ورزشکار: جانبازی که در سال ۱۳۸۷ عضو هیچ تیم ورزشی استان یا شهرستان نبوده و فعالیت ورزشی منظم نداشته است.

فصل دوم

مبانی نظری و پیشینه تحقیق

تحقیق